

**Фонд “Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва”
Фірма “Юкрейніан соціолоджі сервіс”**

**Проект
“Середня освіта в Україні:
думка вчителів”**

***Інформаційні матеріали
загальнонаціонального соціологічного дослідження
вчителів загальноосвітніх шкіл***

Київ – 2015

Інформація підготовлена за результатами національного опитування 499 респондентів, проведеного з 5 по 20 червня 2015 р. Фондом “Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва” та фірмою “Юкрейніан соціолоджі сервіс” за національною вибіркою в м. Києві та 15 областях України.

Опитування проведено по квотній вибірці, репрезентативній за регіонами України. В матеріалі наведені дані як у відношенні до всіх опитаних, так і до тих, хто відповідав на дане запитання.

Опитування проведене на замовлення БФ "Інституту розвитку освіти" за підтримки МФ "Відродження".

Як би Ви загалом оцінили якість середньої освіти в Україні?

	%
Дуже низька	2.2
Скоріше низька	13.5
Середня	64.9
Скоріше висока	14.7
Дуже висока	0.2
Важко сказати	4.6

Наскільки Ви згодні з твердженнями, що середня освіта в Україні дає добрі знання?

	%
Цілком згоден	14.1
Переважно згоден	62.0
Переважно не згоден	16.9
Зовсім не згоден	2.0
Важко сказати	5.0

Наскільки Ви згодні з твердженнями, що середня освіта в Україні формує світогляд?

	%
Цілком згоден	22.1
Переважно згоден	56.9
Переважно не згоден	13.3
Зовсім не згоден	2.8
Важко сказати	4.8

Наскільки Ви згодні з твердженнями, що середня освіта в Україні готує до майбутнього життя у суспільстві?

	%
Цілком згоден	15.3
Переважно згоден	44.6
Переважно не згоден	25.6
Зовсім не згоден	7.1
Важко сказати	7.5

Наскільки Ви згодні з твердженнями, що середня освіта в Україні виховує громадянина України?

	%
Цілком згоден	24.4
Переважно згоден	58.3
Переважно не згоден	10.7
Зовсім не згоден	3.4
Важко сказати	3.2

Наскільки Ви згодні з твердженнями, що середня освіта в Україні дає усім рівні можливості безкоштовно навчатися?

	%
Цілком згоден	19.8
Переважно згоден	36.8
Переважно не згоден	18.8
Зовсім не згоден	15.4
Важко сказати	9.1

Як би Ви оцінили якість освіти у школі (чи іншому середньому навчальному закладі), де Ви працюєте?

	%
Дуже низька	0.2
Скоріше низька	5.2
Середня	53.8
Скоріше висока	32.2
Дуже висока	4.1
Важко сказати	4.5

Наскільки Ви задоволені заробітною платнею?

	%
Зовсім не задоволений	52.1
Переважно не задоволений	36.9
В основному задоволений	9.0
Важко сказати	2.0

Наскільки Ви задоволені статусом вчителя у суспільстві?

	%
Зовсім не задоволений	41.4
Переважно не задоволений	41.0
В основному задоволений	15.5
Повністю задоволений	0.2
Важко сказати	2.0

Наскільки Ви задоволені соціальним забезпеченням на своїй роботі (можливостями отримати житло, пільгами тощо)?

	%
Зовсім не задоволений	67.6
Переважно не задоволений	25.8
В основному задоволений	4.4
Повністю задоволений	0.6
Важко сказати	1.6

Наскільки Ви задоволені ставленням учнів до вчителів?

	%
Зовсім не задоволений	15.7
Переважно не задоволений	30.0
В основному задоволений	48.5
Повністю задоволений	2.4
Важко сказати	3.4

Наскільки Ви задоволені зацікавленістю учнів у навчанні?

	%
Зовсім не задоволений	18.0
Переважно не задоволений	44.6
В основному задоволений	31.1
Повністю задоволений	1.2
Важко сказати	5.1

Наскільки Ви задоволені відносинами з керівництвом школи?

	%
Зовсім не задоволений	3.6
Переважно не задоволений	9.7
В основному задоволений	55.0
Повністю задоволений	27.0
Важко сказати	4.6

Наскільки Ви задоволені відносинами з батьками учнів?

	%
Зовсім не задоволений	2.8
Переважно не задоволений	10.5
В основному задоволений	64.9
Повністю задоволений	15.9
Важко сказати	5.8

Наскільки Ви задоволені можливостями підвищення кваліфікації?

	%
Зовсім не задоволений	5.0
Переважно не задоволений	19.5
В основному задоволений	43.9
Повністю задоволений	26.6
Важко сказати	5.0

Наскільки Ви задоволені матеріально-технічним забезпеченням школи?

	%
Зовсім не задоволений	25.6
Переважно не задоволений	38.9
В основному задоволений	27.2
Повністю задоволений	5.4
Важко сказати	2.8

Чи задоволені ви якістю шкільних підручників?

	%
Так, цілком задоволений	2.6
В основному, так	43.1
В основному, ні	41.1
Зовсім не задоволений	9.8
Важко сказати	3.4

Що, на Вашу думку, треба змінювати у підручниках:

	%
Зміст	31.3
Спосіб подання інформації (доступна мова, розмір і якість друку)	48.5
Ілюстративний матеріал (з врахуванням сприйняття інформації відповідно до психо-фізіологічних особливостей учнів різного віку)	30.1
Нічого не треба змінювати	5.4
Важко сказати	6.6

Що допоможе вчителю працювати якісніше? (можливо було обрати не більше 3 найбільш значущих відповідей)

	%
Покращення технічного рівня школи (нові засоби навчання)	56.1
Оновлення навчальних програм та підручників	41.7
Зміна підходу до оплати праці вчителя	50.7
Зменшення бюрократичного навантаження (звітність)	46.9
Реформування системи підвищення кваліфікації та атестації педагогів (демонополізації системи інститутів післядипломної освіти)	20.2
Надання учителю більше педагогічної свободи	33.3
Збільшення зарплати	21.8
Інше	1.0

Як Ви вважаєте, якою має бути мінімальна заробітна плата молодого вчителя, який тільки прийшов до школи?

	%
1000-2000 грн.	11.4
2001-2500 грн.	14.5
2501-3000 грн.	31.7
3001-4000 грн.	14.9
4001-5000 грн.	17.2
5001-10000 грн.	8.7
більше 10000 грн.	1.7
<i>Середнє</i>	<i>3822 грн.</i>

А якою має бути зарплата досвідченого вчителя, вчителя-методиста?

	%
2500-4000 грн.	6.4
4001-5000 грн.	18.6
5001-6000 грн.	16.8
6001-7000 грн.	16.4
7001-8000 грн.	12
8001-10000 грн.	15.1
10001-15000 грн.	7.7
більше 15000 грн.	7
<i>Середнє</i>	<i>7965 грн.</i>

Як Ви думаєте, якою б мала бути Ваша зарплата?

	%
2500-4000 грн.	23.6
4001-5000 грн.	22.6
5001-6000 грн.	15.8
6001-7000 грн.	10.1
7001-8000 грн.	10.1
8001-10000 грн.	9.1
10001-15000 грн.	6.3
більше 15000 грн.	2.3
<i>Середнє</i>	<i>6495 грн.</i>

А якою є реально Ваша зарплата?

	%
1000-2000 грн.	35.9
2001-3000 грн.	46.7
3001-4000 грн.	15.9
4001-5000 грн.	1.5
<i>Середнє</i>	<i>2521 грн.</i>

Як ви вважаєте, від чого повинна залежати зарплата вчителя? (Відмічалась лише одна найголовніша відповідь)

	%
Від рівня професійності	53.4
Від результатів роботи (знань учнів)	25.2
Від стажу роботи	12.5
Інше	1.4
Важко сказати	7.5

Чи згодні Ви з проведенням атестації вчителів (визначення рівня знань на основі зовнішнього тестування), на підставі якого буде підвищуватися зарплата?

	%
Так	45.5
Ні	27.7
Важко сказати	26.9

Що, на Вашу думку, сприятиме підвищенню мотивації учнів до навчання? (Можливо було обрати будь-яку кількість відповідей)

	%
Підвищення вимогливості вчителів	28.2
Практико-орієнтовані навчальні програми	50.7
Зменшення навчального навантаження	49.7
Проведення заходів з професійної орієнтації (зустрічі з професіоналами, відвідини компаній, запрошення представників ВНЗ для рекрутингу, тощо)	43.7
Інтерактивний формат занять та ширше застосування інформаційних технологій	45.5
Інше	4.4
Важко сказати	4.4

У чому Ви б хотіли вдосконалити свій професійний рівень? (можливо було обрати не більше 3 найбільш значущих відповідей)

	%
Знання іноземної мови	29.5
Інноваційні методи викладання	47.1
Навички управління	19.2
Володіння інформаційними технологіями	42.1
Найновіші здобутки у фаховій сфері	42.9
Психологічні навички роботи з дітьми	34.5
Знання освітнього законодавства	20.4
В мене й так достатньо знань і досвіду	8.0
Важко сказати	0.2

Чи знаєте Ви, які новації пропонуються у проєкті «Законі про освіту»?

	%
Так, знаю	45.7
Щось про це чув	46.2
Не знаю	8.1

Чи берете Ви участь в публічному обговоренні освітніх реформ?

	%
Активний учасник обговорень (конференції, фейсбук, пропозиції до законопроектів, тощо)	12.4
Стараюся бути в курсі реформ	81.9
Ні, мене це не цікавить	5.6

Як Ви ставитесь до пропозиції запровадити 12-річну загальну середню освіту?

	%
Підтримую	16.1
Не підтримую	67.5
Важко сказати	16.5

Як Ви ставитесь до впровадження таких етапів у середній школі: початкова школа (1-5 клас), базова середня (6-9 клас), старша профільна школа (10-12 клас)?

	%
Підтримую	27.8
Не підтримую	53.5
Важко сказати	18.7

У проекті «Закону про освіту» старша школа включатиме три типи закладів: професійний ліцей, коледж, академічний ліцей (підготовка до вступу до вузу). Як Ви ставитесь до пропозиції вступу до академічного ліцею за результатами зовнішнього тестування?

	%
Підтримую	38.7
Не підтримую	36.5
Важко сказати	24.8

Чи підтримуєте Ви об'єднання малокомплектних шкіл (за винятком початкових шкіл, існування яких не буде залежати від кількості учнів)?

	%
Так, підтримую	13.7
Так, але за умови, гарантованого транспорту для доставки учнів у іншу школу	31.8
Ні, не підтримую	44.9
Важко сказати	9.7

Чи підтримуєте Ви скорочення літніх канікул?

	%
Так	3.8
Ні	92.4
Важко сказати	3.8

Чи вважаєте доцільним об'єднання зовнішнього тестування (ЗНО) з випускними екзаменами (ДПА)?

	%
Так	48.5
Ні	34.5
Важко сказати	17.0

Хто має призначати директора школи?

	%
Міністерство освіти і науки	13.3
Місцеві органи влади	25.8
Батьківський комітет, наглядова рада на конкурсних засадах	10.5
Вчительський колектив	40.6
Інший	1.2
Важко сказати	8.7

Які з перелічених проблем Ви вважаєте найбільш гострими для освіти України? (можливо було обрати не більше 5 найбільш значущих проблем)

	%
Ставлення влади до освітнього сектору як до другорядної, "витратної" частини державного бюджету	62.5
Занепад матеріально-технічної бази	56.1
Старіння педагогічних кадрів	27.3
Низька заробітна плата зниження соціального статусу працівників освіти	62.1
Централізована, застаріла система управління і фінансування	29.9
Зростання нерівності в доступі до якісної освіти	22.4
Надмірна комерціалізація освітніх послуг	15.4
Корупція, плата за оцінки	18.4
Зниження якості освіти	21.2
Відсутність ефективної системи моніторингу і контролю якості освіти;	16.0
Моральне старіння методів і методик навчання, повільне і безсистемне оновлення змісту освіти	23.0
Зниження якості навчальної літератури та критичний брак новітніх технологій у школі;	26.1
Зниження якості педагогічних кадрів і професійна деградація частини учительських кадрів	14.6
Криза педагогічної освіти	18.8
Інше	1.2
Важко сказати	1.0

Які першочергові кроки для покращення якості освіти у середніх навчальних закладах, Вашу думку, слід здійснити? (Можливо було обрати будь-яку кількість відповідей)

	%
Підвищити оплату праці викладачів	80.4
Створити нові програми, які більше б відповідали вимогам сучасності	55.7
Укрупнити малокомплектні школи	11.4
Ввести систему зовнішнього тестування для випускників шкіл як вимір якості навчання	26.7
Боротися з усіма проявами корупції і нечесності у середніх навчальних закладах	31.7
Налагодити співпрацю з кращими навчальними закладами за кордоном, практикувати стажування викладачів та кращих учнів	42.3
Надати більше самостійності директорам шкіл та педагогічним колективам	45.3
Залучати бізнес для вирішення проблем освіти	25.1
Надавати державні стипендії кращим учням з незаможних сімей	37.9
Провести реальну атестацію викладачів, і звільнити тих, хто не відповідає вимогам професії	17.8
Створити дієву систему підвищення кваліфікації вчителів	36.1
Надати реальні права організаціям батьків при навчальних закладах	14.0
Інше	1.8
Важко відповісти	1.4

За якими основними критеріями, на Вашу думку, потрібно оцінювати ефективність роботи навчального закладу? (можливо було обрати не більше 5 найбільш значущих критеріїв)

	%
Успішність учнів	61.8
Динаміка зміни успішності учнів	38.8
Перемоги учнів у конкурсах, олімпіадах, змаганнях	48.8
Подальша доля випускників	35.7
Професійний рівень педагогічного та іншого персоналу	50.8
Стабільність педагогічного колективу	30.9
Рівень та якість додаткових послуг (харчування, медичний супровід тощо)	20.1
Динаміка зміни стану здоров'я учнів	9.0
Задоволення учнів та їх родин	39.0
Рівень партнерства адміністрації, педагогів та батьків	32.5
Використання нових технологій та методів навчання	24.9
Якість матеріально-технічної та навчально-методичної бази	40.6
Стан будівлі навчального закладу	9.0
Інше	0.4
Важко сказати	2.4

Як Ви вважаєте, які реформи потрібні в середній освіті?

	%
Швидкі і радикальні	33.0
Поступові і часткові	53.9
Насправді реформ не потрібно	4.0
Важко сказати	9.1

Хто повинен ініціювати реформування освітньої галузі? (можливо було обрати лише 1 відповідь)

	%
Президент та Уряд	5.4
Міністерство освіти і науки	45.0
Педагоги	34.3
Громадські організації	2.4
Батьки	3.6
Роботодавці	1.0
Інший	0.6
Важко сказати	7.6

Чи вірите Ви в успішність проведення реформи освіти в середній школі?

	%
Так	46.0
Ні	19.5
Важко сказати	34.5

Чи належите Ви до професійного об'єднання вчителів?

	%
Так	74.5
Ні	25.5

Соціально-демографічні характеристики

Стать

	%
Чоловік	14.3
Жінка	85.7

Вік

	%
До 30 років	14.6
30-54 роки	73.7
55 років та більше	11.6

До якого майнового прошарку Ви відносите Вашу сім'ю?

	%
Заможних	0.4
Вище середнього	2.9
Середнього	63.9
Нижче середнього	30.0
Найбіднішого	2.9

Скільки років Ви працюєте в школі?

	%
до 5 років включно	12.5
від 5 до 10 років включно	13.1
від 10 до 20 років включно	33.5
більше 20 років	40.9

Ваша освіта

	%
Педагогічна	92.9
Гуманітарна (не педагогічна)	3.4
Математична, технічна (не педагогічна)	3.4
Інша	0.2

У якій школі Ви працюєте?

	%
Загальноосвітня середня школа	74.6
Спеціалізована школа з поглибленим вивченням окремих предметів	12.1
Ліцей, гімназія, колегіум	12.5
Інше	0.8

Якщо школа (ліцей, гімназія та ін.) спеціалізована, то якого саме профілю?

	%
Соціально-гуманітарний	38.0
Природничо-математичний	19.6
Фізкультурно-військовий	1.7
Художньо-естетичний	4.5
З поглибленим вивченням іноземних мов	22.3
Інше	14.0

Тип населеного пункту

	%
Місто більше 500 тисяч жителів	18.5
Місто 250 - 499 тисяч	8.6
Місто 50 - 249 тисяч	24.3
Місто до 50 тис. жителів	14.7
Селище міського типу	3.0
Село	30.9

Область:

	%
Вінницька	8.8
Волинська	8.0
Дніпропетровська	6.2
Донецька	4.0
Закарпатська	7.2
Запорізька	4.0
Київська	9.0
Кіровоградська	5.6
Львівська	8.0
Одеська	5.6
Полтавська	3.6
Сумська	6.0
Тернопільська	9.0
Харківська	5.2
Херсонська	5.2
Київ	4.4

Відмінності думок вчителів, які працюють у загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладах

Як би Ви загалом оцінили якість середньої освіти в Україні? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Дуже низька	2.2	2.5
Скоріше низька	14.3	11.5
Середня	64.9	63.9
Скоріше висока	14.3	15.6
Дуже висока	0.3	0.0
Важко сказати	4.1	6.6
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви згодні з твердженнями, що середня освіта в Україні дає добрі знання? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Цілком згоден	15.7	9.9
Переважно згоден	61.9	60.3
Переважно не згоден	16.2	19.8
Зовсім не згоден	2.2	1.7
Важко сказати	4.1	8.3
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви згодні з твердженнями, що середня освіта в Україні формує світогляд? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Цілком згоден	23.2	19.8
Переважно згоден	56.8	56.2
Переважно не згоден	12.4	15.7
Зовсім не згоден	2.2	5.0
Важко сказати	5.4	3.3
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви згодні з твердженнями, що середня освіта в Україні готує до майбутнього життя у суспільстві? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Цілком згоден	16.8	11.7
Переважно згоден	44.9	43.3
Переважно не згоден	24.6	27.5
Зовсім не згоден	6.2	10.0
Важко сказати	7.6	7.5
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви згодні з твердженнями, що середня освіта в Україні виховує громадянина України? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Цілком згоден	25.1	20.8
Переважно згоден	59.5	55.0
Переважно не згоден	9.7	14.2
Зовсім не згоден	3.2	4.2
Важко сказати	2.4	5.8
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви згодні з твердженнями, що середня освіта в Україні дає усім рівні можливості безкоштовно навчатися? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Цілком згоден	19.0	23.5
Переважно згоден	41.5	22.7
Переважно не згоден	17.9	21.0
Зовсім не згоден	13.0	21.8
Важко сказати	8.7	10.9
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Як би Ви оцінили якість освіти у школі (чи іншому середньому навчальному закладі), де Ви працюєте? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Дуже низька	0.3	0.0
Скоріше низька	4.7	6.8
Середня	60.4	33.9
Скоріше висока	28.0	44.1
Дуже висока	2.5	9.3
Важко сказати	4.2	5.9
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви задоволені заробітною платнею? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Зовсім не задоволений	50.4	57.4
Переважно не задоволений	38.3	32.8
В основному задоволений	9.4	7.4
Важко сказати	1.9	2.5
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви задоволені статусом вчителя у суспільстві? (%)

	<i>Типи шкіл</i>

	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Зовсім не задоволений	39.4	46.3
Переважно не задоволений	42.0	38.0
В основному задоволений	17.0	11.6
Повністю задоволений	0.0	0.8
Важко сказати	1.6	3.3
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви задоволені соціальним забезпеченням на своїй роботі (можливостями отримати житло, пільгами тощо)? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Зовсім не задоволений	65.4	73.6
Переважно не задоволений	27.0	22.3
В основному задоволений	5.4	1.7
Повністю задоволений	0.8	0.0
Важко сказати	1.4	2.5
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви задоволені ставленням учнів до вчителів? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Зовсім не задоволений	15.9	15.0
Переважно не задоволений	30.5	26.7
В основному задоволений	47.7	52.5
Повністю задоволений	2.4	2.5
Важко сказати	3.5	3.3
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви задоволені зацікавленістю учнів у навчанні? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Зовсім не задоволений	20.9	10.0
Переважно не задоволений	45.8	39.2
В основному задоволений	27.1	44.2
Повністю задоволений	1.4	0.8
Важко сказати	4.9	5.8
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви задоволені відносинами з керівництвом школи? (%)

	<i>Типи шкіл</i>

	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Зовсім не задоволений	3.0	5.8
Переважно не задоволений	11.4	5.0
В основному задоволений	55.0	53.7
Повністю задоволений	25.7	31.4
Важко сказати	4.9	4.1
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви задоволені відносинами з батьками учнів? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Зовсім не задоволений	2.4	4.1
Переважно не задоволений	10.6	9.1
В основному задоволений	62.9	71.1
Повністю задоволений	17.6	11.6
Важко сказати	6.5	4.1
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви задоволені можливостями підвищення кваліфікації? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Зовсім не задоволений	5.4	4.1
Переважно не задоволений	20.0	16.5
В основному задоволений	45.1	41.3
Повністю задоволений	24.6	33.1
Важко сказати	4.9	5.0
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Наскільки Ви задоволені матеріально-технічним забезпеченням школи? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Зовсім не задоволений	27.1	22.3
Переважно не задоволений	41.2	31.4
В основному задоволений	24.9	33.1
Повністю задоволений	4.1	9.9
Важко сказати	2.7	3.3
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Чи задоволені ви якістю шкільних підручників? (%)

	<i>Типи шкіл</i>

	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Так, цілком задоволений	2.7	2.5
В основному, так	43.7	41.8
В основному, ні	43.4	33.6
Зовсім не задоволений	8.1	14.8
Важко сказати	2.2	7.4
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Що, на Вашу думку, треба змінювати у підручниках? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Зміст	28.8	38.5
Спосіб подання інформації (доступна мова, розмір і якість друку)	48.5	48.4
Ілюстративний матеріал (з врахуванням сприйняття інформації відповідно до психофізіологічних особливостей учнів різного віку)	34.2	18.0
Нічого не треба змінювати	5.1	6.6
Важко сказати	5.1	11.5
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Що допоможе вчителю працювати якісніше? (можливо було обрати не більше 3 найбільш значущих відповідей) (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Покращення технічного рівня школи (нові засоби навчання)	56.9	53.3
Оновлення навчальних програм та підручників	40.7	44.3
Зміна підходу до оплати праці вчителя	53.4	45.1
Зменшення бюрократичного навантаження (звітність)	47.2	46.7
Реформування системи підвищення кваліфікації та атестації педагогів (демонополізації системи інститутів післядипломної освіти)	20.8	18.9
Надання учителю більше педагогічної свободи	34.8	28.7
Збільшення зарплати	19.7	27.9
Інше	0.8	1.6
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Як Ви вважаєте, якою має бути мінімальна заробітна плата молодого вчителя, який тільки прийшов до школи? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
1000-2000 грн.	13.9	4.2
2001-2500 грн.	15.6	10.2
2501-3000 грн.	31.9	31.4
3001-4000 грн.	14.4	16.1
4001-5000 грн.	15.3	23.7
5001-10000 грн.	7.2	12.7
більше 10000 грн.	1.7	1.7
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

А якою має бути зарплата досвідченого вчителя, вчителя-методиста? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
2500-4000 грн.	8.4	0.8
4001-5000 грн.	21.2	11.8
5001-6000 грн.	16.7	16.8
6001-7000 грн.	16.4	15.1
7001-8000 грн.	12.5	10.1
8001-10000 грн.	12.0	24.4
10001-15000 грн.	7.0	10.1
більше 15000 грн.	5.8	10.9
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Як Ви думаєте, якою б мала бути Ваша зарплата? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
2500-4000 грн.	27.3	13.7
4001-5000 грн.	23.6	18.8
5001-6000 грн.	17.0	12.8
6001-7000 грн.	9.4	12.8
7001-8000 грн.	8.0	16.2
8001-10000 грн.	8.0	11.1
10001-15000 грн.	4.8	11.1
більше 15000 грн.	2.0	3.4
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

А якою є реально Ваша зарплата? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
1000-2000 грн.	37.9	29.7
2001-3000 грн.	49.4	39.0
3001-4000 грн.	11.8	28.0
4001-5000 грн.	0.9	3.4
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Як ви вважаєте, від чого повинна залежати заплата вчителя? (Відмічалась лише одна найголовніша відповідь) (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Від рівня професійності	54.5	49.2
Від результатів роботи (знань учнів)	26.8	21.3
Від стажу роботи	11.1	17.2
Інше	1.4	1.6
Важко сказати	6.2	10.7
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Чи згодні Ви з проведенням атестації вчителів (визначення рівня знань на основі зовнішнього тестування), на підставі якого буде підвищуватися зарплата? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Так	48.4	36.9
Ні	24.7	37.7
Важко сказати	26.9	25.4
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Що, на Вашу думку, сприятиме підвищенню мотивації учнів до навчання? (Можливо було обрати будь-яку кількість відповідей) (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Підвищення вимогливості вчителів	31.6	17.4
Практико-орієнтовані навчальні програми	52.2	45.5
Зменшення навчального навантаження	54.1	36.4
Проведення заходів з професійної орієнтації (зустрічі з професіоналами, відвідини компаній, запрошення представників ВНЗ для рекрутингу, тощо)	45.4	36.4
Інтерактивний формат занять та ширше застосування інформаційних технологій	48.6	36.4
Інше	3.5	7.4
Важко сказати	4.1	5.8
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

У чому Ви б хотіли вдосконалити свій професійний рівень? (можливо було обрати не більше 3 найбільш значущих відповідей) (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Знання іноземної мови	29.4	28.7
Інноваційні методи викладання	49.9	38.5
Навички управління	21.6	13.1
Володіння інформаційними технологіями	43.7	37.7
Найновіші здобутки у фаховій сфері	42.6	44.3
Психологічні навички роботи з дітьми	34.2	33.6
Знання освітнього законодавства	19.1	23.8
В мене й так достатньо знань і досвіду	7.5	9.8
Важко сказати	0.3	0.0
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Чи знаєте Ви, які новації пропонуються у проєкті «Законі про освіту»? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Так, знаю	48.6	35.0
Щось про це чув	44.6	52.5
Не знаю	6.8	12.5
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Чи берете Ви участь в публічному обговоренні освітніх реформ? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Активний учасник обговорень (конференції, фейсбук, пропозиції до законопроектів, тощо)	14.1	8.2
Стараюся бути в курсі реформ	81.6	82.0
Ні, мене це не цікавить	4.3	9.8
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Як Ви ставитеся до пропозиції запровадити 12-річну загальну середню освіту? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Підтримую	16.8	13.9
Не підтримую	68.6	65.6
Важко сказати	14.6	20.5
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Як Ви ставитеся до впровадження таких етапів у середній школі: початкова школа (1-5 клас), базова середня (6-9 клас), старша профільна школа (10-12 клас)? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Підтримую	29.9	20.5
Не підтримую	53.2	57.4
Важко сказати	17.0	22.1
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

У проєкті «Закону про освіту» старша школа включатиме три типи закладів: професійний ліцей, коледж, академічний ліцей (підготовка до вступу до вузу). Як Ви ставитеся до пропозиції вступу до академічного ліцею за результатами зовнішнього тестування? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Підтримую	40.5	31.1
Не підтримую	36.7	37.7
Важко сказати	22.8	31.1
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Чи підтримуєте Ви об'єднання малокомплектних шкіл (за винятком початкових шкіл, існування яких не буде залежати від кількості учнів)? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Так, підтримую	14.4	11.5
Так, але за умови, гарантованого транспорту для доставки учнів у іншу школу	32.8	27.9
Ні, не підтримую	43.4	50.8
Важко сказати	9.5	9.8
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Чи підтримуєте Ви скорочення літніх канікул? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Так	4.6	1.7
Ні	91.1	95.9
Важко сказати	4.3	2.5
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Чи вважаєте доцільним об'єднання зовнішнього тестування (ЗНО) з випускними екзаменами (ДПА)? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Так	48.0	49.2
Ні	36.3	30.8
Важко сказати	15.7	20.0
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Хто має призначати директора школи? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Міністерство освіти і науки	15.4	6.6
Місцеві органи влади	26.3	23.8
Батьківський комітет, наглядова рада на конкурсних засадах	12.2	4.9
Вчительський колектив	40.1	43.4
Інший	0.8	2.5
Важко сказати	5.1	18.9
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Які з перелічених проблем Ви вважаєте найбільш гострими для освіти України? (можливо було обрати не більше 5 найбільш значущих проблем) (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Ставлення влади до освітнього сектору як до другорядної, "витратної" частини державного бюджету	63.1	59.0
Занепад матеріально-технічної бази	58.0	52.5
Старіння педагогічних кадрів	29.1	20.5
Низька заробітна плата зниження соціального статусу працівників освіти	60.9	64.8
Централізована, застаріла система управління і фінансування	28.3	34.4
Зростання нерівності в доступі до якісної освіти	24.3	16.4
Надмірна комерціалізація освітніх послуг	14.6	18.9
Корупція, плата за оцінки	18.9	18.0
Зниження якості освіти	22.1	19.7
Відсутність ефективної системи моніторингу і контролю якості освіти;	17.3	11.5
Моральне старіння методів і методик навчання, повільне і безсистемне оновлення змісту освіти	25.1	17.2
Зниження якості навчальної літератури та критичний брак новітніх технологій у школі;	25.3	29.5
Зниження якості педагогічних кадрів і професійна деградація частини учительських кадрів	14.0	15.6
Криза педагогічної освіти	17.5	23.8
Інше	0.5	3.3
Важко сказати	0.8	1.6
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Які першочергові кроки для покращення якості освіти у середніх навчальних закладах, Вашу думку, слід здійснити? (Можливо було обрати будь-яку кількість відповідей) (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Підвищити оплату праці викладачів	80.3	79.5
Створити нові програми, які більше б відповідали вимогам сучасності	56.3	51.6
Укрупнити малокомплектні школи	12.9	6.6
Ввести систему зовнішнього тестування для випускників шкіл як вимір якості навчання	27.5	23.0
Боротися з усіма проявами корупції і нечесності у середніх навчальних закладах	33.7	24.6
Налагодити співпрацю з кращими навчальними закладами за кордоном, практикувати стажування викладачів та кращих учнів	41.8	45.1
Надати більше самостійності директорам шкіл та педагогічним колективам	46.6	41.0
Залучати бізнес для вирішення проблем освіти	25.1	24.6
Надавати державні стипендії кращим учням з незаможних сімей	38.3	37.7
Провести реальну атестацію викладачів, і звільнити тих, хто не відповідає вимогам професії	18.3	17.2
Створити дієву систему підвищення кваліфікації вчителів	36.4	34.4
Надати реальні права організаціям батьків при навчальних закладах	15.6	9.0
Інше	1.9	1.6
Важко відповісти	1.3	1.6
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

За якими основними критеріями, на Вашу думку, потрібно оцінювати ефективність роботи навчального закладу? (можливо було обрати не більше 5 найбільш значущих критеріїв) (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Успішність учнів	61.4	63.1
Динаміка зміни успішності учнів	41.1	32.8
Перемоги учнів у конкурсах, олімпіадах, змаганнях	49.7	47.5
Подальша доля випускників	34.9	39.3
Професійний рівень педагогічного та іншого персоналу	50.8	50.8
Стабільність педагогічного колективу	30.8	32.0
Рівень та якість додаткових послуг (харчування, медичний супровід тощо)	21.9	15.6
Динаміка зміни стану здоров'я учнів	9.5	8.2
Задоволення учнів та їх родин	40.0	36.9
Рівень партнерства адміністрації, педагогів та батьків	31.9	34.4
Використання нових технологій та методів навчання	25.4	23.8
Якість матеріально-технічної та навчально-методичної бази	40.5	38.5
Стан будівлі навчального закладу	8.6	10.7
Інше	0.0	1.6
Важко сказати	1.6	4.1
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Як Ви вважаєте, які реформи потрібні в середній освіті? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Швидкі і радикальні	32.2	34.4
Поступові і часткові	56.1	49.2
Насправді реформ не потрібно	3.5	5.7
Важко сказати	8.1	10.7
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Хто повинен ініціювати реформування освітньої галузі? (можливо було обрати лише 1 відповідь) (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Президент та Уряд	4.9	7.4
Міністерство освіти і науки	46.2	41.0
Педагоги	34.6	34.4
Громадські організації	2.4	2.5
Батьки	3.8	1.6
Роботодавці	1.1	0.8
Інші	0.5	0.8
Важко сказати	6.5	11.5
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Чи вірите Ви в успішність проведення реформи освіти в середній школі? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Так	49.2	35.2
Ні	18.4	23.8
Важко сказати	32.4	41.0
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>

Чи належите Ви до професійного об'єднання вчителів? (%)

	<i>Типи шкіл</i>	
	Загальноосвітні	Спеціалізовані
Так	73.0	78.7
Ні	27.0	21.3
<i>Разом</i>	<i>100.0</i>	<i>100.0</i>